

Solveig Fernlund, Bråten - Gammelbo Gård

Personporträtt av Solveig, född Larsson f. 1939 21/9

Bråten

Solveig föddes på Bråten. Familjen flyttade från Flögfors in på Bråten 1939 som tillhörde Gammelbo Gård och gör så fortfarande.

Föräldrarnas namn var
Johan Erik Larsson f. 1906
Olga Teresia Larsson f. 1913

Bråten är ett hus som än idag, varken har vatten eller el indraget.
- Utedass och hämta vatten i grannens brunn fick vi göra, berättar Solveig.

- Belysning som fanns var en karbidlampa, den fick man vara försiktig med så den inte smälde.

Fadern var snickare och anlätades av Bergström på Gammelbo Gård. Men detta var precis då andra världskriget bröt ut och fadern blev inkallad i det militära.

Modern blev ensam långa tider med tre döttrar Barbro 5 år, Margareta 3 år och lilla Solveig, nyfödd.

- Det måste varit fruktansvärt för mamma och bo där ensam med barn när pappa låg ute under kriget.

Pappa, han var runt i hela Sverige som kavallerist.

- Jag kände inte igen honom när han kom hem och hälsade på.
- Jag var livrädd för honom, och det var ju inte så konstigt.

Vi flyttade från Bråten 1942 till Gammelbo Gård.

Vi bodde i ett litet vitt hus bakom ladugården, där på gården, kan man säga, men det finns inte kvar, det är rivet idag.

Huset syns till vänster i bilden.

Skolan

När jag började skolan och skulle gå förbi tjurarna i backen ner, var en rädd. De hade tjudrat dem i backen vid allén och de stod och bölade med huvudet ner i backen och man fick gå i diket av rädsla för att de skulle nå fram till en.

När man skulle hem blev man alltid stångad av baggen. Man stöp rakt fram och så grina man, och kom upp igen men sen försökte man springa och baggen följde efter.

Första klassen årskurs ett 1946, gick jag hos Lydia Wiren i Gammelbo skola. Det var ju så mycket barn då.

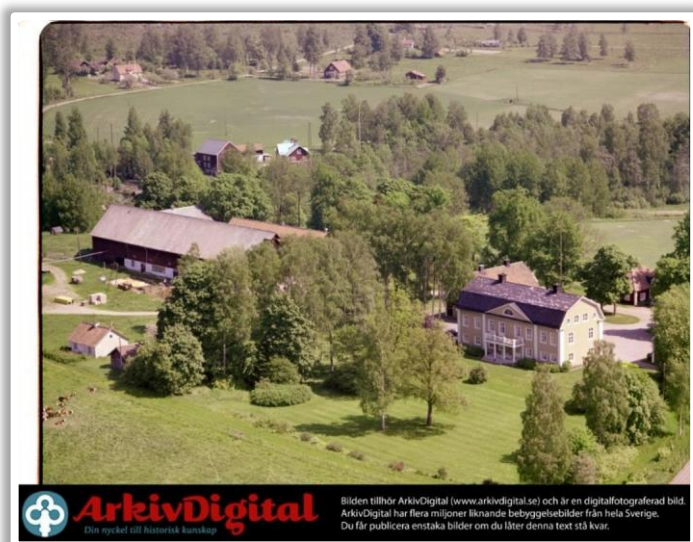
Andra och tredje klass gick jag i Bäckegruvan, Nytorps skola. Där var vi sju barn- SJU stycken barn! Det var ju himmelriket.

Fröken var så snäll! Hon kastade ut godis åt oss om vi skulle leka och tävla och vi fick vara med henne i köket.

Hon var gudomlig!

Vi fick åka taxi till Nytorps skola i Bäckegruvan med taxichauffören som fanns i Gammelbo -Folke.

Han körde redan då.

Himmelriket i Bäckegruvan

Nytorps skola i Bäckegruvan 1948

Foto via Kent Lekeborn från Gudrun Andersson dec 2011.

Skolfröken var Ingrid Borenäs. Barnen från vänster: Maj-Lis Hero från Nyckelbäcken, Ingemar Karlsson från Granhult, Ragnhild Persson från Årispan, Kerstin Pettersson från Bäckegruvan, **Solveig Larsson från Gammelbo gård**, Gunnar Larsson från Lilla Norrbo samt Gudrun Bohman från Granhult.

När jag började 4.an kom jag tillbaka till Gammelbo.

Vi hade en lärare, Milton, och han var också väldigt snäll. Vi hade ju en kamin där och min plats var bredvid kaminen. Milton var frusen så han satt alltid där bredvid mig. Sen kom Nises och flyttade dit. Han hade en fru från Skåne och han var alldeles nykär.

Ibland kom han Nises in efter lunchen och var alldeles röd på kinderna ...det hade vi så roligt åt.

Nises var inte min favoritlärare – det var han inte. Han smörjde in sig hos dem han kunde få nått tillbaka av. Det var inga raka rör där. En lärare ska vara rättvis mot alla.

Men en del tyckte om honom.

Nybygget

När Bergströms byggde "Nybygget" så flyttade vi dit och bodde där hela familjen.

Pappa var anlitad som snickare hos Bergströms.

Vi var fem barn Barbro f. -34, Margareta f. -36, Solveig f. -39, Kerstin f. -46 och Jan-Erik f. 51. Jag var nog 11 år när vi flyttade dit. Jag var ju så nyfiken på det när de byggde, så jag skulle kika hur det blev och hoppade ner i källaren, men se där råkade jag få en spik i foten, det glömmer jag aldrig.

Första arbetet

När jag slutade skolan efter sjunde klass så fick jag jobb i affären.

Helge Södersten startade affären mitt i byn i Gammelbo.

Han var min första chef och arbetsgivare han var jättebra och tog hand om en, han var mån om en.

Vi hade ju allt sortiment i affären i lösvikt, kaffe malde man åt kunderna.

Det skulle malas och sen ner i påse som skulle vikas på ett alldeles särskilt sätt, det lärde Södersten oss på en gång så att vi kunde det, så det inte skulle läcka ut.

Snus köpte de i lösvikt, det kom i 10 kilos stora fyrkantiga burkar och det doftade så gott!
Då fick man mäta upp 2 eller 3 hekto.
De flesta köpte två hekto.
Vår pappa köpte snus.

Det fanns kött och det fanns korv och det fanns allting, till och med pin-up-tidningar fanns det, men de var så påklädda då, så det var inte så farligt.

Jag började när jag var 14 år tills jag träffade min man Anders Fernlund som jag sedan flyttade med till Hälsingland först, innan vi flyttade ner till Sörmland, där våra barn föddes.

Kanske jobbade jag 3-4 år i affären.

Ett av mina uppdrag var att cykla runt i bygden och ta noter.

Det var beställningar från dem som hade långt till affären.

Solveig berättar om hur hon tog sig mellan husen och vad hon möttes av för människor i de olika stugorna.

INTERJU MED SOLVEIG

Precis som det idag finns god service från affärer med hemkörning av matvaror så fanns det på Solveigs tid samma möjlighet. Men att knappa in på en telefon för att göra sin beställning var det inte fråga om utan hon tog sig runt i bygden två dagar i veckan, sommar som vinter.

”Flickan som tog noter” ”Handelsbiträdet” eller ”Fröken Larsson” som tog sig både upp till Oxgruvan och Bäckegruvan, till Sandtjärn och bort till Räväs.

Lyssna på hennes livfulla berättelser om hur det gick till via vår youtubekanal – Gammelbobygden Inventeringsprojekt.

För er som är lite bekanta med Solveigs familj så känner ni kanske till att det var Solveigs syster Margareta med maken Gunnar Broman som övertog affären i Gammelbo och deras son Mikael ”föddes till handelsman” och drev sedan vidare affären i Ramsberg ända fram till 2020.

<https://youtu.be/zY9fk873mAg>

Gammelbobygdens Inventeringsprojekt 2023
Lotta Lagerman & Yvonne Lindholm

TACK! Solveig,

för att du berättat så detaljerat och glädjefyllt om din uppväxt i Gammelbo.

Tack även till dottern Christina och hennes make Kent Lekeborn som såg till att vi fick till en intervjun, samt delat dokument i form av foton och sparade artiklar, i mängder!